

Utbildningsplan för ST-tandläkare i ortodonti vid basenheten för Specialisttandvård Barn och ungdom, Ortodonti, Tandläkarhögskolan i Umeå.

Mål för utbildningen

Utbildningens innehåll och utformning följer de föreskrifter som framgår av SoS 1993:4 (M).

Den studerande har tilldelats ansvariga handledare.

Specialiteten ortodonti är den del av odontologin som omfattar ansiktets, käkarnas och bittets normala och anormala utveckling och växt. Ämnet omfattar diagnostik, behandling och förebyggande av medfödda och förvärvade bett- och tandställningsfel baserat på kunskaper om orsaker till avvikelserna och deras konsekvenser för individens orala och allmänna välbefinnande. Specialistutbildning inom ortodonti skall leda till de särskilda kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna ansvara för och utföra all ortodontisk diagnostik och behandling på barn och vuxna. I ämnesområdet ingår diagnostik av medfödda eller förvärvade avvikelser av ansiktets och käkarnas normala växt liksom störningar i bittets utveckling samt att självständigt fatta beslut om behandlingsmål, behandlingsplanering och att göra prognosbedömningar.

Utöver detta skall specialistutbildningen leda fram till nödvändiga kunskaper i bettfysiologi, odontologisk röntgendiagnostik, käkkirurgi, oral protetik (inkl. implantologi), parodontologi, pedodonti, foniatrik, genetik, pediatrik, plastikkirurgi, psykologi, öron-, näs-, halssjukdomar samt ortodontiskt omhändertagande av patienter med oralmotorisk dysfunktion.

Efter genomgången specialistutbildning skall den studerande:

- A. Självständigt och rutinerat kunna utföra:
- diagnostik, behandlingsbehovsvärdering, prognosbedömning och behandling av förekommande typer av malokklusioner på barn och vuxna
 - diagnostik och ortodontisk behandling av barn med medfödda missbildningar i ansikte och käkar
 - erforderlig ortodonti vid bettrehabilitering av vuxna patienter
 - planering av ortognat kirurgi
 - pre- och postoperativ ortodontisk behandling i samband med ortognat kirurgi

B. Ha god kännedom och viss erfarenhet av:

- behandling av Temporomandibulära besvär
- bettrehabilitering
- oralmedicinsk diagnostik

C. Ha teoretisk kännedom om eller ha närvarit vid handläggning/utförande av:

- plastikkirurgisk behandling av barn med medfödda läpp-, käk- och gomdefekter
- maxillofacial kirurgi
- öron-, näs- och halssjukdomar

Förebyggande verksamhet

Den studerande skall vara väl förtrogen med interceptiva åtgärder för att förebygga uppkomsten och hindra utvecklingen av olika bettavvikelser.

Samverkan inom och utom tandvårdssystemet inklusive övrig hälso- och sjukvård

Den studerande skall dels ha kännedom om organisation och administration av specialistklinik i ortodonti, dels ha kunskaper om och erfarenhet av konsultationsverksamhet och samverkan med övrig verksamhet inom tandvården och med olika medicinska specialiteter.

Utbildningens uppläggning – teoretisk och klinisk utbildning

Utbildningen bedrivs på heltid (40 tim/vecka) under totalt minst 3 år. Den kliniska utbildningen omfattar ca 30 tim/vecka och förläggs till avdelningen för ortodonti, Umeå Universitet, Västerbottens läns landsting eller godkänd annex specialistklinik.

Under ca 10 tim/vecka sker teoretisk och vetenskaplig utbildning i form av seminarier och föreläsningar.

Av den kliniska utbildningen ägnas ca 4 tim/vecka åt terapidiskussion och terapiplanering tillsammans med klinisk handledare. Praktisk-klinisk handledning sker fortlöpande under tjänstgöringen. Den kliniska tjänstgöringen omfattar reguljär specialistvård, erfarenhet av konsultationsverksamhet och samverkan med övrig verksamhet inom tandvården och med olika medicinska specialiteter.

Omhändertagande av patienter med medfödda läpp-, käk- och gomdefekter tränas i samband med seminarieverksamhet och falldemonstrationer.

Den teoretiska utbildningen sker i form av litteraturstudier med stöd av seminarier som leds av ämnesexperter. Där tillfälle bjuds utnyttjas externa kurser som bedöms ligga på specialistutbildningsnivå.

Under treårsperioden inom ramen för den kliniska tjänstgöringen kommer schemalagda auskultationer alternativt kurser att genomföras i klinisk bettfysiologi, odontologisk

röntgendiagnostik, parodontologi, protetik, pediatrik, psykologi, genetik, pedodonti och foniatri. Vidare kommer auskultationer i viss omfattning ske på plastikkirurgikliniken, Västerbottens läns landsting.

Genomgångna kurser och genomförd klinisk tjänstgöring skall dokumenteras.

Pedagogisk utbildning och verksamhet

Under den treåriga utbildningstiden kommer den studerande beredas tillfälle att gå i en kurs i pedagogik motsvarande universitetspedagogiskt program för universitetslärare vid Umeå Universitet. Den studerande kommer även att självständigt eller i samarbete med övriga ST-tandläkare ansvara för ett antal seminarier, samt handleda, i ortodonti inom tandläkarutbildningen.

Övrigt

Interdisciplinär samverkan skall planeras i ordinarie klinisk verksamhet inom ämnesområdena implantatbehandling, oral protetik, parodontologi och anomalikirurgi.

Exempel på gemensamma ST kurser inom Odontologiska Institutionen, Umeå universitet

- Vetenskaplig metodik och grundläggande statistik
- Etik
- Samhällsvetenskap med hälsoekonomi
- Epidemiologisk metodik och biomedicin
- Medicinsk forskningsmetodik
- Beteendevetenskap

Gemensamma nationella ST kurser

- Barnpsykologi och barnpsykiatri
- Pediatrik
- Kraniofaciala missbildningar och Foniatri
- Öron-näsa-hals-kurs alternativt kurs i ÖNH-medicin , 5p kurs inom Umeå Universitet
- Genetik

Genomgångna kurser styrks med intyg från kursgivare.

Vetenskaplig utbildning och verksamhet

Under studietiden skall den studerande genomföra ett projektarbete och arbetet skall präglas av ett vetenskapligt förhållningssätt.

Efter överenskommelse med Huvudhandledaren kan detta innebära deltagande i pågående eller eget forskningsprojekt alternativt litteratur och fördjupningsstudier.

Internationalisering

Under studietiden skall det beredas möjlighet att delta vid en nationell eller internationell kongress.

Individuell studieplan

Med utgångspunkt från tidigare utbildning, kunskaper och erfarenheter upprättas individuell studieplan snarast efter tjänstgöringens påbörjande. Den individuella studieplanen är tidsbunden. Uppföljning och revidering med avseende på graden av måluppfyllelse sker terminsvis.

Uppföljning

Den individuella utbildningsplanen utvärderas kontinuerligt under utbildningstiden med avseende på graden av måluppfyllelse. Utvecklingssamtal med särskild inriktning på utbildningsplanens måluppfyllelse och med särskild bedömning av attitydmål, kunskapsmål och manuella mål genomförs terminsvis av såväl huvudhandledaren som av de kliniska handledarna.

Uppföljning av den kliniska tjänstgöringen

Utvecklandet av kliniska färdigheter följs upp i det dagliga kliniska arbetet under handledning där ST-tandläkarens insikter i såväl behandlingsplanering som behandlingars praktiska genomförande liksom patientomhändertagande och samarbete med kolleger och (tand)vårdspersonal utvärderas. Externa och interna konsultationer, vilka genomförs under handledning, utvärderas också. Färdigheter inom sidutbildningsämnena dokumenteras genom intyg och följs upp genom samtal med handledare inom de aktuella ämnena.

Uppföljning av den teoretiska utbildningen

Kunskapsinhämtning från seminarier och projektarbeten följs upp med diskussioner och samtal i första hand. Genomgångna kurser styrks med intyg från kursgivare.

Examination

Examination sker enligt SOSFS 1993:3(M).